

ԳԱՅՐԵՆԻՔ

10
Փարայ

ՕՐԱԹԵՐԹ

10
Փարայ

Հայրենիք ամեն օր կը հրատարակուի, տարեկան գինն է Պոլսոյ եւ գաւառացի համար 7 արծաթ մեծիտ կանխիկ. գաւառական բոլոր տարութեան ծախքը մեր վրայ է: Վեցամսեայ եւ եռամսեայ բաժաւնորդք ալ կը ներգրանուին:

Լրագրոյս վերաբերեալ գիր կամ նամակ պէտք է ուղղել առ Տէր-Խմբագիր Ռիզա փաշա խան Թ. 14: Խմբագրութեան նախագիծը կը տնօրէնուի: Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 դրուէ. աւելի անգամի համար սակարկութիւն կը լայն:

ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼԻՔ

Լէվանթ կըսէ թէ Պ. Պոլսը Լոնտոն-յէն հեռագրի մ'ընդունենէ, որով արժեթղթատեարք գոհունակութիւն կը յայտեն Պ. Պոլսը, վերջին կարգադրութեանց համար, և կը ծանուցանեն թէ այս մասին յիշատակագիր մը պիտի ընդունի յառաջիկայ թղթատարով:

— Պատերազմի տուգանաց Յանձնախումբը առջի օր վերստին գումարեցաւ սակայն օսմանեան պատուիրակները վճարուելիք տարեկան գումարի մասին հրահանգ ստացած չլլալով, խոստացան նախարարաց ժողովին որոշումը Ռուս պատուիրակաց անմիջապէս հաղորդել երբ իրենց ծանուցուի:

— Լէվանթ կըսէ թէ Ժօրթ Զարիֆիի հիւանդութիւնը վերստին ծանրանալով, ընտանեացը մեծ մոտանջութիւն պատճառել սկսած է:

— Զէհիր-զատէ Բասըմ վաշայի դատաստանը դեռ կը շարունակուի:

— Դանուրի եղբորը և Պուլլարիոյ մէջ տիրած ցուրտը որ վարնայի և Ռուս-ճուխի երկաթուղւոյ հաղորդակցութիւնները խանգարած էր, վերջին օրերս նուազիւ սկսեր է:

Յիշեալ քաղաքներէն հասած վերջին լուրերէն կը տեղեկանամք թէ ամսոյս առաջին օրերը առատօրէն ձիւն եկեր, սակայն քանի մ'օր առաջ անհետացեր է. հետեւեալ յոսալի չէ որ Դանուրի նաւարկութիւնն այս օրերս դադրի:

— Բամոնտի ընտանեաց կալուածներուն վերաբերեալ հրովարտակներ տրուած ըլլալով ժամանակաւ և այս հրովարտակներուն դէմ զեղծում տեղի ունենալով վերջին օրերս, Պետական խորհուրդը սոյն զեղծման հեղինակները կը վնասէ, զանոնք խստիւ պատժելու համար:

— Ասիէ իբր քսան օր առաջ ռուսականութիւնը իմացած էր թէ բնիկ Վիզէջի Մէհմէտ անուն մէկը որ Ուն-Դաքան խարսխեալ օսմանեան առաջատարուն նաւու մը մէջ նաւաստութիւն կընէր, սպաննուեր և զիտը ծովը նետուեր է:

Բանի մ'օր առաջ սպաննուին գիտիլ Մուսթաֆա անուն նաւապետին առաջատարուն նաւուն մօտ տեսնուելով, ռուսականութիւնը Մուսթաֆային վրայ կասկածելով ձերբակալեր և ըննութիւն

կատարելով ստուգեր է որ արդարեւ Մուսթաֆա սպաննած է զայն:

— Մայրաքաղաքիս Հելլենական դեպքան Պ. Բուռնուրիօթիի ծննդեան տարեգարձը լինելով երկուշաբթի օր, մայրաքաղաքս գտնուող Հելլենք շնորհաւորի դացին:

Յունաց Ս. Պատրիարքն ալ իւր կողմանէ Բաբու-քէհեասին շրկեց:

— Գերմանիոյ կայսեր պատուանշան տանող պատուիրակները Վաթնայի ճամբով մայրաքաղաքս կը դառնան այս շաբթու:

Սակայն Ալի Նիզամի փաշա շաբթի մը Վիէննա իւր օրդուոյն քով պիտի մնայ:

— Պուլլարիոյ կառավարութիւնը իւր իշխանութեան ներքեւ գտնուած քաղաքներուն և գիւղաքաղաքներուն տաճկական անուները փոխել սկսեր է:

— Տէյլի-Նիւաի Թիւրքիցը որ Տաւ-մացիա այցելութեան ելած էր, կը գրէ թէ Աւստրիոյ կառավարութիւնը Բաթթարի մէջ մեծ հողերու մատնուած է և թէ Տաւմաթներու ապստամբութիւնը անվտանգութենէ առաջ եկած է:

Նոյն թղթակիցը դարձեալ կը գրէ թէ Պոսնա և Հէրսէք ալ ընդհանուր ապստամբութեան մը կը պատրաստուին, այնպէս որ Աւստրիոյ կառավարութիւնը երեք տարուան մէջ կարող չլիտի ըլլայ յիշեալ տեղերը բարեկարգութիւնը վերահաստատել:

— Պիւրէն գտնուող դաղղիական պատերազմիկ նաւուն նաւաստիներուն և տեղացւոց մէջ կռիւ մը պատահելով, նաւաստիներէն մին քարով սպաննուեր է, Դաղղիական հիւպատոսը և ռուսականութեան տեսուչը անմիջապէս կուոյն տեղն երթալով երեք հոգի ձերբակալեր և քննութիւն բանալով, սպանիչը ասոնցմէ մին ըլլալը հաստատուէն:

— Սիպերիոյ գրաւման 300 ամեայ տարեդարձի տօնը կատարեցաւ այս օրերս Ռուսաստանի մէջ: Պէրմադ անուն գաղաղ մը Սիպերիան գրաւեց առանց մեծ ընդդիմութեան: Սիպերիա եւրոպայի չափընդարձակութիւն ունի:

— Զմիւռնիայէն կը գրեն թէ Սէյլըն անուն աշխարհաշէյիկ շոգենաւը որ մայրաքաղաքէս մեկնեցաւ քանի մ'օր առաջ, դեկտեմբեր 10ին Զմիւռնիա հասեր է: 38 ճամբորդ ունենալով իւր մէջը: Այս շոգենաւը ինչպէս գիտեն ընթերցողք, ինք ամիս շարունակ ճամբորդութիւն

պիտի ընէ: Գինն է 12.500 ֆրանք: Ընտիր նաւագած ունեւորու խումբ մը և 10 սպայ ու 120 նաւաստի ունի:

— Իլիւսթրասիօն լրագիրը կըսէ թէ փորձառութեամբ հաստատուած է որ մարդ առաւօտուն անկողինէն ելնելու ատեն աւելի երկայնահասակ է քան իրիկունը պառկելու ատեն: այսինքն Տ. հարկւրամէթը տարբերութիւն ունի:

ՌՈՒՄ ՄԻՍԻՈՆԱՐԻ

Ռուսիոյ Ս. Սինոտն հրատարակած է տեղեկագիր մը ուր կը պատմուի թէ ինչ ջանք ըրաւ Ժողովը 1879ին Որթոտոքս հաւատքը տարածելու Սիպերիոյ մէջ: Այն տարին Սինոտը ծախք ըրաւ այս գործին համար 121,000 ռուպլի, և նոյն գործին համար ունէր իբր 660,000 ռուպլի դրամագլուխ: Սիպերիոյ մէջ երեք տեղ միսիօնարներ կան, այն է՝ Իրքուդցը, Դրանսպայդալ կոչուած դաւառը և Ալգայի: Կըսուի թէ յիշեալ տարին իբր 5000 հեթանոսք յարեցան յՈրթոտոքս եկեղեցին: Ասոնց մէջ էր Մանչուներու դենպետը Լամա, որ մկրտեցաւ Պայթալ ծովակին մէջ, և կոչուեցաւ Վլատիմիր Պայդալքի: Այս մարդը գիտէ եօթը լեզու, այսինքն Մանչուերէն, Չինեւերէն, Մոնղոլերէն, Թիպեթերէն, Սանդերիտ լեզուն, Լատիներէն և Ռուսերէն, և կարգեցաւ ուսուցիչ լեզուաց միսիօնարաց դպրոցին մէջ: Միսիօնարը Ս. Սինոտին կը բանան մատուռներ երկրին այլ և այլ տեղերը, և մատուռներուն մէջ պաշտօնը տեղւոյն լեզուան է: Հաստատուած են նաև դաս դաս երգիչներ մատուռներուն և դպրոցներուն մէջ երգելու: Ուր մատուռ կամ դպրոց կը բացուի, բնիկներ կուգան բնակիլ անոնց մօտ: Ոչ սակաւ տեղեր կան նաև կեդր. դպրոցք՝ քարոզիչ պատրաստելու համար նորընծայ պատանիներէ: Այս պատանիք կը սորվին նաև երկրագործութիւն, վաճառականութիւն և նկար: Կին միսիօնարք մեծ ծառայութիւն կը մատուցանեն դպրոցներու և հիւանդանոցներու:

Կան ուրիշ Ռուս միսիօնարք որ կաշխատին Վոլկայի նահանգին Մահմէտականաց մէջ: Միսիօնարաց զխաւոր ջանքն է դպրոցներու միջոցաւ կրթել ըզպատանիս Որթոտոքս եկեղեցւոյ դաւանութեան մէջ: Միսիօնարաց գործին

արգելք է ժողովրդեան արքայապետութիւնը, և իրենց յանձնուած գլխավորութիւնը նշանակութիւնը:

ԴԱՆՁ ԴԵՐՄԱՆԻՈՅ ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ
ՀԱՄԱՐ

Յուզեան կոչուած աշտարակին մթին շտեմարանաց մէջ որ ի Սրանտաւ, ի Բըրուսիա, կայ 6,000,000 անգղիական լիւրայի արժողութեամբ ահագին կոյտ մը ոսկւոյ, որ 1870-71 ի պատերազմին համար իբրեւ տուգանք առնուած ստակին մէջ մասն է, և կը պահուի իբրեւ պատրաստութիւն զօրաթողովոյ և ուրիշ կարեւոր ծախուց պատերազմաց զորս կըրնայ ունենալ գերմանական կայսրութիւնը: Այս ստակը բնաւ չափ չըբերեր, և եթէ վստահակ այն ստորերկրեայ համաբարանոցին մէջ գրուելու շահու տրուէր, մինչև ցարդ բուն գրամադիւնոյն կիսոյն չափ չափ կը բերէր: Երկու կայսերական պաշտօնատարք ամեն տարի այցելութիւն կընեն ինչեւ համարանոցը, ինչպէս եղաւ մօտերս: Բրուսիոյ պահապան զօրաց ընտիր խումբ մը գնաց յօգնութիւն երկու պաշտօնատարաց որոց յանձնուած էր 1200 պարկի մէջ լցուած ստակն համարելու տաժանելի դործը: Իւրաքանչիւր պարկ կը պարունակէ 400,000 մարք, կամ 5000 անգղ. լիւր: Հարստութեան այս տաճարը փակող ձող երկաթէ դուռը կը բացուի երկու ի միասին գործող բանալեօք, գործ ճարտարագործ արուեստի դարբնութեան: Իւրաքանչիւր բանալի կը տրուի մէն մի պաշտօնատարի: Թէ երբ բացուեցաւ դուռը և երբ գոցուեցաւ, և ուրիշ ինչ պատահեցաւ ստակին համարուելու ժամանակը, մանր մասամբ կը զրուի հոն յառաջ քան ըզմեկնել քննչաց բերդէն, և պահապան զօրաց մեծերը և բերդին վերակացուն կըստորագրեն իբրեւ վկայ: Քննութեան ժամանակ աշտարակին պահապանաց թիւը կը կրկնուի: Ի վստահանի քննութեան քննիչ բանալիները կը դարձնեն փականքին մէջ միանգամայն և ի միասին, և բանալիները ընդ զգուշութեամբ պահապանաց կը բերուին մինչև բերդին դուռը: Յետոյ քննիչը ճամբայ կընեն

Պէրլին երթալ, թողլով այն անպտուղ միլիոնները տարի մը ևս մնալ ի խաւարի և ի մենութեան: (Աւետարեւ)

Եւրոպիա 10 նոյեմբեր 1881
ԵՂԵՍԵԱՆ ՕԴՏԱԿԱՐ ԵՂԱՅԷ ԵՐԱԷԻ

Ինչպէս ամեն մարդ գիտէ, օրուան կնճառից գործերէն մին եղած է Ամասիոյ առաջնորդական խնդիրն: Յաւալի է տեսնել որ այս կեղտոտ խնդիր ի բազմաց հետէ կաղտոտէ Հայոց Պատրիարքարանի գրասեղանն և չարաչար կըզբաղեցունէ զայն: Մանաւանդ մի այնպիսի ատեն՝ յորում Ազգ. իշխանութիւնն արդէն ծանրաբեռնեալ է ուրիշ կարեւորագոյն խնդիրներով առաւել քան երբեք:

Թէև Եղեւսեանի արժէքը շատերէ զնահատուած ու ճանչցուած է, սակայն ցայս վայր իւր ողբալի արարքներն դադար չըտեսնուն պատճառաւ, պարտաւորեցանք մի անգամ ևս ներկայել աշխարհի և մանաւանդ նմա՝ որ միայն կը յաւակնի օգտակար դատել Եղեւսեանի գործերն, մինչդեռ իւր ունեցած դիրքով հակառակ պարագայի մէջ կընար լաւագոյն ծառայութիւններ մատուցանել Ամասիոյ, քան որչափ այժմ իրաւամբ անոր ատենութեանն արժանացած է:

Եւ որովհետև շատ անգամ Եղեւսեանի գործոց թուումն մասնաճիւղ եղած ու թեր ու դէմ, հակառակ և նախատուոր կարծիքներ երևան գալով, բաղխուած են իրարու, մեք առանց իւր գործոց մանրամասնութեանց մտնելու, զոհ պիտի լինիմք միայն՝ իւր պաշտօնավարական ընթացից վերայ համառօտակի ընդհանուր տեսութիւն մընել և հանրական ճշմարտութիւններով ապացուցանել, ինչ որ ժողովրդեան շահն ու արդարութիւնը կը պահանջեն ի մէջը:

Մի մերձագոյն անցեալի մէջ Ամասիա հանգալու դժբաղդութիւնն ունենալով, տեսայ՝ ինչ որ չէի կրնար կանխել երևակայել այդպիսի մի բազմահայ և կարեւոր վիճակի համար, հոն իրաց վիճակն այնքան տխուր այնքան վատթարացած է՝ որո՞ւ վերայ անհնար է լիւրի

տեղեկութիւններ հաղորդել և կատարեալ դադարաւ մի գոյացնել ընթերցողաց մտաց մէջ, Ազգ. իշխանութիւնը կատարելապէս անիշխանութեան մէջ կը թաւալի: Հոս օրէնքն այն զօրութիւնն ունի, ինչ որ այսօր Դիոս համաժողովուն քաղաքակիրթ աշխարհաց առջև: Բացարձակ կիրքը կը խօսի: Բնաւ չեն քաջալերուիր ժողովրդական ազգօգուտ շարժումներ: Մանկութիւնը կը խամրի մի քանի սպանգանոցներու մէջ. դպրոցական յարկը խաւարի պաշտօնէից ձեռք թափելու է ամենատխուր ողբերգութեանց: Կասկածն ու անվստահութիւնը կը թագաւորեն ժողովրդեան վերայ՝ որքանտարակոյս տխուր իրողութեանց արգասիքն են: Ամեն ինչ և ամեն Ազգ. հաստատութիւնը կորուսած իրենց փայլը՝ վտանգաց մէջ կը ծփծփան: Մարդուանու վանքը՝ որ մերթ մեծ հռչակ հանած էր իւր նախանձելի կանոնաւորութեամբ, այսօր ամեն անկարգութեանց կեդրոն եղած է: Վերջապէս ո՞ր մին թուեմք Տէր խմբագիր, հոն ամեն ուրեք աւերակ կը տեսնուի Ազգ. կենաց ուր մի միայն առաջնորդական այս անվերջանալի խնդիրն իւր թմբուկը կը շալէ: Ահաւասիկ այն համառօտ և միանգամայն տխուր նկարագիրը՝ ում այսօր վիճակած է Ամասիա իւր ամբողջ թեմերով:

Արդ քանի որ գործի մ'արդիւնքը վրձն է նոյն գործի ամբողջութեան, ինչպէս վախճանն ալ սկզբնաւորութեան դատաւորը, աւելի բացայայտ խօսելով, քանի որ մի մարդ հասկնալ ուզած ատեն՝ թէ քանի՞ դահկան շահած է անցելոյն մէջ, անդէն և անդ իւր քսակը կը համրէ: Ամասիոյ արդի կացութիւնն ալ՝ զոր հառաչանօք ուսումնասիրեցի, գոհացուցիչ ըլլալէ ոչ միայն շատ ալ լուրջօրին հեռի լինելով, հաւասարապէս կը բողբոջեմ Եղեւսեանի ներկայ և անցեալ կենաց դէմ և հանդիսատես կառնէ մեզ մի տխուր ողբերգութեան՝ զոր յիշեալ եպիսկոպոսին երկարամեայ պաշտօնավարութիւնն հիւսած ու հեղինակած է:

Այսպէս Եղեւսեան իւր Ազգիւն բնաւ

ԿԱՐՄԻՐ ՏԱՆ
ԱՍՊԵՏԸ
Դ.
ԲԱՐԻ ԺԱՄԱՆԱԿԻՆ
(Շար. տես թիւ 892)

Մօրիս տունը դառնալով, տեսաւ որ իւր անվարձ պաշտօնեան (վասն զի այն ժամանակները սպասուոր չէին գործածեր) պարապ տեղը սպասելով պառկելը կը քնանար և կը խորգար: Մօրիս ամենայն ակնածութեամբ արթնցուց զանիկա և մոռակները հանել տալէ վերջը իւր տեղը զրկեց. ինքն ալ անկողին մը տաւ. և որովհետև ժամանակը ուշ էր, և ինքն ալ երկտասարդ, հակառակ իւր ներքին մտածութեան քունը տաւ:

Հետեւեալ օր գիշերային սննդանին վրայ նամակ մը գտաւ:

Այս նամակը նուրբ, վայելուչ և անծանօթ գիր մ'ունէր. կնիքին նայեցաւ, որուն վրայ անգղիերէն լեզուաւ «ոչինչ» բառ մը միայն գրուած էր:

Բացաւ և տեսաւ որ հետեւեալ բառերը գրուած էին մէջը.

«Շնորհակալ եմ:
«Անհուն երախտագիտութիւն ի փութարէն անհուն մոռացութեան»:

Մօրիս իւր ծառան կանչեց. ճշմարիտ հայրենասէրները զանգակ չէին զարնել. զի զանգակը նուաստութիւն կը նշանակէր: Բայ ասկէ, շատեր իրենց տէրերուն քով նոր մտած տանն ասիկա սրայման կը դնէին:

Մօրիսի ծառան գրեթէ երեսուն տարի առաջ աւաղանին մէջ ժան անունը ստացած էր. սակայն 92ին անունը Սկէվօլայի փոխած էր, վասն զի ժան անունը ազնուապետութիւն և աստուածեան աղանդ կը հոտէր:

— Սկէվօլա, հարցուց Մօրիս, գիտե՞ս, ինչ է այս նամակը:

- Ոչ, քաղաքացի:
- Ո՞վ տուաւ քեզի:
- Պահապանը:
- Ո՞վ բերեր է:
- Անշուշտ գործակալ մը, վասն զի ազգային դրօշմ չկայ վրան:
- Գնա պահապանին ըսէ որ ինձի գայ:

Պահապանը վեր ելաւ վասն զի Մօրիսն էր ուղղը, և Մօրիս բոլոր սպասաւորաց սիրելի էր. պահապանը յայտնեց որ եթէ ուրիշ վարձակալ մը լինէր, ինքը պիտի աղաչէր որ նա վար իջնէ:

Պահապանին անունը Արիսթիտ էր: Մօրիս հորեղբոր ըրաւ. Անծանօթ անձ մը տաւաւտեան ժամը ութին այս նամակը բերած էր: Մօրիս ուրիշ չեւ մը հարցումներ ալ ըրաւ պահապանին, սակայն անիկա չը կրցաւ պատասխանել:

ՄԱՐԴԻՍ ԵՄԵՐՈՍԻ
ՍՈՒՑԻՔ ԿԱՐՈՂՈՍԻ

Մ Ո Ն Թ Ե Վ Ե Ք Ի Ս Յ Ի Ո Յ

Ընտիր թղթի վերայ մարտի տղա-
րութեամբ գեղեցիկ առածներ են, զորս
քաղած է հեղինակը Կարողոսի վիպասա-
նութենէն. նիւթին ընտրութեանը մա-
սին արդարեւ գովելի է ամէն հասակի
անձանց, մանաւանդ վարժարանաց մէջ,
և նոր տարւոյ համար աշակերտաց ըն-
ծայ կրնայ տրուիլ. գինն է երեք դա-
հեկան դիւրամատչելի. կը գտնուի Բա-
վաթեան, Ալեքեան և Մարգարեան գրա-
վաճառատունները:

Ա Ձ Դ

Նորայրի Գաղղիերէն-Հայերէն բառա-
րանին 79րդ թերթն հրատարակեցաւ, յո-
րում (Ա) գիրն սկսած է: Կը ծանուց-
ուի թերթ առ թերթ գնողներուն, որ
երբ սոյն գիրն ալ աւարտի, թերթերը
պիտի վերցուն զրաւաճառաց քովէն,
վասն զի այնուհետեւ (Ա-Ա) գրէ չ թղթ-
թակազմ պիտի սկսին վաճառուիլ: Հե-
տեալոր կը խնդրուի յետամնացներէն
որ փութան իրենց պակաս թերթերը ըն-
րացնելու: (Ի) գրէն սկսեալ թերթերն
ըստ առաջնոյն պիտի գտնուին գրաւա-
լաճառաց քով:

Ն. ՏԻՐ ՂԵՒՈՆԴԵԱՆՅ
Մ Ս Յ Ի Ե Ն Ի Լ Ե Ձ Ո Ւ

Դ. հատոր

Սոյն դասագրքին Դ. և վերջին հատորն
ալ ի լոյս ընծայուած է: Պոլսոյ աշխար-
հաբառի վերածաւած և ընտիր տպագրու-
թեամբ: Դին 5 դահեկան արծաթ:

Կեդրոնատեղին է Միացեալ ընկե-
րութեանց գրասենեակն, Կալաթա, Բէօ-
չէ-օղլու խան, թիւ 11, 12, և 13:

Կը գտնուի Պոլսոյ բոլոր հայ գրա-
վաճառաց քով, նաեւ Կալաթա, Պ. Յ.
Չաքըրեանի հայկական թղթավաճառա-
նոցը:

Դպրոցաց համար մասնաւոր զեղչ
կըլլուի:

Ի Օ ժ Ե Ն Ս Ի Ի
Ի Ս Ր Մ Ր Ը Փ Ս Ր Ի Ս

Թարգմանեաց Կ. Յ. Փանոսեան

Սոյն հետաքրքրական վէպը տաճիկերէն
լեզուաւ տետր առ տետր կը հրատա-
րակուի և արժանի է ամեն կարգի ան-
ձանց ընդունելութեան:

Ի գին 20 փարայ

ՄԱՐՏՈՒԹԻՒՆ

Բոլոր Բրիտանեայք կընդունին թէ
Մկրտութիւնը Բրիտանոսի եկեղեցւոյն
գումն է, ուրիշը ներս կը մտնեն բոլոր
հաւատացեալք, քանզի տէրունական
պատուէրն է «Ան որ հաւատայ ու մկր-
տուի, պիտի փրկուի»:

Այս կարեւոր պատուէրը ըստ ար-
ժանւոյն սորվելու համար պարտինք ա-
թինց նախապաշարման Գիրքերը ԲՆՆԵԼԻ
բայց, որովհետեւ շատ քիչերը արտօնու-
թիւն և ժամանակ ունին քննելու, Աւե-
տարանիչ Գէորգ, Ն. Շիշմանեան հին և
նոր Բրիտանեայ ազգաց և Ժողովրդոց
սկզբութեան վարդապետութիւնները
և արաբոլուծիւնները զըրոյի մը մէջ
հաւաքեալ կը նուիրէ իւր սիրելի ազգին
մեծաւ յարգանքով: Դինն է 5 զրչ. և կը
ժախուի բոլոր գրաւաճառաց քով, կա-
մուղին գրելը Սուճի Պոզոս աղային
խանութը, և Դալաթիոյ Մարտատան փո-
ղոցը թիւ 16, Հայկական թղթավաճա-
ռանոցը:

Փ Ա Ն Ա Ս Է

ԴԵՂ ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԵՒ ԴԵՂ ՍՍՄԱՐԱՅԻՈՅՆ

Կը ծախուի Միասեան և Ընկերաց Ամերիկեան վաճառատունը ի Դալաթիա Կ. Պոլսոյ:
Փանասէն իւր օգտակարութեամբ, ինչպէս Ամերիկայի եւ Եւրոպայի, նոյնպէս նա Թուր-

քիոյ այլ և այլ կողմերը մեծ ընդունելութիւն գտած է:
Փանասէն գեղացւոյն եւ զաւառացւոյն բժիշկն ու բարեկամն է, և մեծ օրհնութիւն
մը համարուած է այն տեղերուն համար, ուր բժիշկ ու դեղ և դարման հազիւ կը գտնուին:
Փանասէն բուսեղէններէ քաղաղորնայ լինելով բոլորովին անվնաս է: Փանասէն այրածին ցաւը
կ'առնէ ու քիչ ատենի մէջ կը բուժէ. նոյնպէս եւ մարմնոյն կարուած ու ճմուռած տեղե-
րուն ցաւն ու բորբոքը չուտով կ'անցնէ:

Ձգային, յօղային եւ ոսկրային սաստիկ ցաւերը բուժելով՝ տաքնապալը կը հան-
դարտեցնէ: Ստամոքսի, փորի եւ աղեաց ցաւերը կը կարէ ու պաղէ յառաջ եկած դժուարու-
թեանց առաջը կ'առնուի:

Փանասէն ակաւայի ստատիկ ցաւերը չուտով կը բուժէ: Մարմնոյն կտրուած կամ վիրա-
ւորեալ կողմերն առատ փանասէ քսելով չուտ կը բժշկուին ու կը գոցուին: Փանասէն կը
բժշկէ նաեւ փորձարութիւն, թանչք, հաղ, ջերմ, կոկորդի բորբոք և ուռեցք, մէջքի ցաւ
և այլ զանազան ախտեր, որոց սկզբնապատճառը զրեթէ նոյնն են: Այսպէս կը վկայեն շա-
տեր, որք փորձած են: Ընտանիք իրենց տան մէջ ու պանդոխտը և ճանապարհորդը իրենց
մօտ փանասէ պահելով եւ յանկարծական դժուարութեանց ատեն գործածելով՝ մեծ օգուտ
կը քաղեն եւ ծանր հետեւանաց առաջը կ'առնուին: Փանասէն հեղուկ է, որ թէ՛ մարմնոյն
վրայէն քսելով եւ թէ՛ խմելով ալ բժշկութիւն կը գործէ:

Գործածութեան կերպը հետն է: Գլխաւոր վաճառատնողին է, Դալաթիոյ Նէնի-ճամիի դրան
կիջ Միասեանին Ամերիկեան վաճառատունը, նաեւ մայրաքաղաքի գեղազործաց քով ու գա-
ւառներն ալ կը գտնուին:

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ԵՆԵՆԻՃԷ ԾԽԱԽՈՏԻ
ԳՕԼԹԻ ԵՂԱՐԱՐԲ ԵՒ ՇԱՀԻՆԻ

Դալաթա. Սանտրոգճըլար փողոց 109

Ստորագրեալքս առեւարական բոլոր պա-
տասխանատուութիւնը մեր վրայ առնելով Գօն-
քի եղբարց և Շահինի հետ ընկերութեամբ
Դալաթիոյ Սանտրոգճըլար փողոցը թիւ 109 դուռ-
ծատունն հաստատելունս ի վեր՝ արժանապէս
քաջախիբուհեանք պատուարժան յաճախորդաց
բաղմունքնէն: Ամէն ոք լաւ գնահատեց մեր
գործարանէն ելած ծխախոտոյն ընտրութիւնը,
ճաշակը եւ զինքնուն հափառորութիւնը տեւ-
սակներուն համեմատութեամբ. ուստի եւ մեզ
հարկ եղաւ, աւելի ընդարձակ ասպարէզ մը
տալ մեր գործարանութեանց:

Եւ նախ մեր գործարանն ու վաճառատունը
փողաղբեցնելը առաջնոյն զիմացը 109 թիւ չէն-
քին մէջ, եւ իւրան համեմատ ընդարձակու-
թեամբը խիստ յարմարութիւն ունի թէ մայրա-
քաղաքէն թէ գաւառներէն եւ թէ օտար եր-
կիրներէ եկած բաղձաթիւ հրամաններն յոյժ
գոհացուցիչ կերպիւ եւ փութով կատարելու:

Երկրորդ ծխախոտոյրերքն արտադրող ամեն
կողմ եւ մանաւանդ յիշիճէ յատուկ գործակալ-
ներ կարգելով սկսած ենք մասնաւոր խնամօք
պատրաստել տալ բերքը եւ ահա այս խնամօք
և զոհողութեանց շնորհիւն է որ այսօր ամեն-
նորի եւ հոտաւէտ ծխախոտներ կարող ենք
մատակարարել նաեւ 150նոց, 200նոց, եւ 300
նոց եւ աւելի բարձր զինքնով ըստ տեսակին:

Այսուհետեւ ոչ ոք պիտի վարանի իւր ճա-
շակին յարմար ընտիր ծխախոտ գտնելու մասին,
բաւական է զիմել մեր վերոյիշեալ գործատունն
ի Դալաթիա Սանտրոգճըլար փողոց թիւ 109,
և կամ ամեն ծխախոտներէ խնդրել մեր
գործարանէն ելած ասպարէքներէն:

Ծան. Օտար երկիրներէ ասպարէք ուղղուող
կը մասնակցին այն մենաշնորհին, զոր ունիմք
կայսերական կառավարութեանէն, որ է պանտոյի
տուրքէն ազատ ըլլալ, որով %ին 20-աճ
կուեննան:

Վաճառատուններն են.
Դալաթիա Սանտրոգճըլար թիւ 109
Ձընտան գաբու 25 օմէկ/ճիւլէր » 29
Էմին-Էօնիւ » 56

ՏԵՄԻՐԳԱՓՈՒԼԵԱՆ ԵՂԱՐԱՐԲ

ԸՆԹԱՅԻ

ԴՍՍՏԻԱՐԱՆՈՒԹԵԱՆ
ԵՒ ԿՐԹՈՒԹԵԱՆ

Նոր դասագիրք
ԹՈՒԱԳԻՏՈՒԹԵԱՆ

(Մտաւոր և դրաւոր)

Առաջին ու երկրորդ տարիներու համար
Այնպատասխանաց Յ. Գ. Փալազաշեան

Բ. Տպագրութիւն

Մանկավարժական արդի սկզբունց
համաձայն պատրաստուած սոյն Դասա-
գրքին առաջին տարին՝ երկրորդ տար-
ւոյ յաւելմամբ և մաքուր տպագրու-
թեամբ ի լոյս ընծայուած է և կը ծախ-
ուի բոլոր գրաւաճառաց քով:

Դին 3 զրուչ:

ՆՈՒԼԵՐ ԿԱՂԱՆԴԻ

Պատկերադարդ

ԳՐԵՅ Ս. Յ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ

Սոյն գիրքը՝ որ տղայոց համար խիստ
յարմար է, գեղեցիկ պատկերներով
զարդարուն և կը պարունակէ իւր մէջ զա-
նազան մանրավէպեր, խրատներ և այլ բա-
րոյական դասեր. որ դպրոցական երկ-
սեւ ուսանողը անշուշտ կրնան մեծ օ.
գուտ քաղել:

Կեդրոնատեղին է Ուղուն չարչի Ձը-
րէնկեան գրատունը. կը գտնուի նաեւ
ձըլոր Հայ գրաւաճառաց քով: Դին 60
փրյ Դպրոցաց համար զեղչ կըլլայ:

ՏԵՐ-ԻՄԲԱԳԻՐ

Մ. Յ. ՄԵԼԻՔԵԱՆ

Բիգա-փաշա խան քիւ 14